

Handläggare
Susanna Nyttell
Telefon: 0850815029

Till
Skarpnäcks stadsdelsnämnd
2020-09-03

Stockholms stads program för att motverka hemlöshet 2020-2025

Svar på remiss från kommunstyrelsen dnr KS 2020/353

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Omedelbar justering.

Sammanfattning

Ett förslag till nytt program för att motverka hemlöshet har tagits fram. Programmet beskriver hur stadens socialtjänst ska arbeta för att motverka hemlöshet, dels vilka insatser och verktyg som stadens socialtjänst kan använda till stöd för personer i processer ur hemlöshet, dels de förhållningssätt som ska prägla socialtjänstens arbete med att motverka hemlöshet. Programmet innehåller sex mål samt tre strategier för socialtjänstens arbete med att motverka hemlöshet.

Förvaltningen välkomnar förslaget till nytt program för att motverka hemlöshet. Det är välskrivet och utgör ett bra kunskapsstöd och en bra genomgång av stadens resurser inom området. Programmet ger även ett bra stöd i arbetet gentemot särskilda målgrupper. Förvaltningen ser särskilt positivt på att barnrättsperspektivet lyfts fram i programmet.

Bakgrund

Eftersom programtiden för Stockholms stads program mot hemlöshet 2014-2019 har löpt ut har socialförvaltningen tagit fram ett nytt program. Det nya programmet är baserat på utvärderingar av arbetet under föregående programperiod, erfarenheter utifrån workshops och hearings med representanter från socialtjänsten, ideella organisationer och brukarorganisationer samt samverkan med stadens bostadsbolag.

Kommunstyrelsen har remitterat förslaget till ett antal instanser, bland annat alla stadsdelsnämnder, för yttrande senast den 4 september.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för individ- och familjestöd och behandlats i förvaltningsgruppen och pensionärsrådet 2020-08-27.

Ärendet

I förslaget till nytt program för att motverka hemlöshet beskrivs hur stadens socialtjänst ska arbeta för att motverka hemlöshet – vilka insatser och verktyg som kan användas och vilka förhållningssätt som ska präglar arbetet. Den handlingsplan för socialtjänstens arbete med barnfamiljer som lever i osäkra boendeförhållanden som funnits för åren 2017-2019 har nu integrerats i programmet.

Programmet är indelat i fyra avsnitt. I det första avsnittet introduceras de övergripande perspektiv som ska vägleda socialtjänstens arbete mot hemlöshet. I det andra avsnittet beskrivs mekanismerna bakom hemlöshet, hur staden definierar hemlöshet samt vilket ansvar socialtjänsten har för bostadsanskaffning och hur arbetet mot hemlöshet är organiserat. Där beskrivs också särskilda principer för socialtjänstens arbete med barnfamiljer som lever under osäkra boendeförhållanden.

I det tredje avsnittet presenteras mål och strategier för socialtjänstens arbete med att motverka hemlöshet. Programmet omfattar sex mål, varav det första är den övergripande målsättningen och de övriga fem tar sikte på olika målgrupper som lever i eller riskerar att hamna i hemlöshet:

- Antalet personer i hemlöshet ska minska.
- Antalet barnfamiljer som lever i osäkra boendeförhållanden ska minska.
- Antalet hushåll som vräks ska minska.
- Antalet personer i akut hemlöshet ska minska.
- Antalet personer i långvarig hemlöshet ska minska.
- Antalet hemlösa personer med komplex problematik i form av missbruk och/eller psykisk ohälsa ska minska.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning

Avdelningen för individ- och familjestöd

Björkhagsplan 6
Box 5117
121 17 Johanneshov
Växel 08-508 150 00
Fax 08-508 15 099
skarpnack@stockholm.se
stockholm.se

Likaså innehåller det tredje avsnittet tre strategier för socialtjänstens arbete med att motverka hemlöshet, samt arbetssätt och åtgärder för varje strategi. De tre strategierna är:

- 1) Att förebygga hemlöshet
- 2) Att möta den akuta hemlösheten
- 3) Steget vidare till egen bostad

Det fjärde och avslutande avsnittet beskriver uppföljning av programmet och behov av fortsatt kunskapsutveckling samt en lista över indikatorer för uppföljning av programmets mål.

Socialförvaltningen skriver i sitt tjänsteutlåtande att ambitionen med det nya programmet är dels att göra det tydligare för socialtjänstens personal vilka insatser som finns för personer i olika stadier av process ur hemlöshet, dels vilka förhållningssätt till personer i hemlöshet som ska präglade socialtjänstens insatser.

Programmets övergripande utgångspunkter är:

- *Bostad som medel för återhämtning snarare än som mål*
Stadens alla insatser för att stödja personer med social problematik i deras processer ur hemlöshet ska utgå ifrån förhållningssättet att ett tryggt boende är en förutsättning för återhämtning och ökad livskvalitet. Modellen Bostad först har gått från att vara ett kunskapsutvecklingsprojekt till en ordinarie insats genom socialförvaltningen.
- *Samverkan*
Samverkan, såväl intern mellan socialtjänstens olika verksamhetsområden som extern med andra huvudmän, är en förutsättning för att kunna utforma samlade lösningar för hur stödet i varje enskild persons process ur hemlöshet ska utformas. I programmet lyfts konkreta exempel på detta fram.
- *Barnrättsperspektiv*
Socialtjänsten ska ta särskilda hänsyn i ärenden som rör barnfamiljer som lever i eller som riskerar att hamna i osäkra boendeförhållanden. Programmet föreskriver fem principer som ska vägleda socialtjänstens arbete med målgruppen samt ett flertal åtgärder som ska vidtas.

Skarpnåcks stadsdelsförvaltning

Avdelningen för individ- och familjestöd

Björkhagsplan 6
Box 5117
121 17 Johanneshov
Växel 08-508 150 00
Fax 08-508 15 099
skarpnack@stockholm.se
stockholm.se

Förslaget till nytt program innehåller även vissa språkliga förändringar. Begreppet ”hemlös person” ändrats till ”person som lever i hemlöshet”. Syftet med detta är främst att förtydliga att hemlöshet är en situation och inte något som definierar en person. Begreppet ”uteliggare” har av samma skäl ändrats till ”person som sover utomhus”. Vidare har begreppet ”härberge” ersatts med

begreppet ”akuta boendelösningar”, i syfte att omfatta såväl tillfälliga boendelösningar som hotell/vandrarhem som akutboende. Dessa språkliga förändringar medför inga konsekvenser för stadens regelbundna kartläggningar.

Slutligen har skrivningar kring beslutsperioden på biståndsbeslut ändrats i det nya programmet. Enligt det tidigare programmet skulle personer i olika typer av hemlöshetsituationer som utgångspunkt beviljas sex månader långa biståndsbeslut. Dock strider det mot stadens riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd, där det anges att rätten till bistånd ska prövas månatligen. Vidare kan boendelösningar i en akut situation vara olämpliga under en så pass lång tidsperiod som sex månader. I det nya programmet framhålls istället vikten av att minimera tidsperioder i akuta boendelösningar till förmån för mer stadigvarande sådana.

Synpunkter och förslag

Förvaltningen välkomnar förslaget till nytt program för att motverka hemlöshet. Det är välskrivet och utgör ett bra kunskapsstöd och en bra genomgång av stadens resurser inom området. Texten om socialtjänstens ansvar för boendeanskaffning är i det nya programmet tydligt formulerad utifrån aspekter som avgränsning och rättssäkerhet. Att språkliga begrepp har setts över för att vara i linje med de förhållningssätt som programmet påbjuder är mycket positivt. Precis som det formuleras i programmet ser förvaltningen framöver behov av att också se över begreppen träningslägenhet och försökslägenhet.

Det är positivt att det betonas i programmet att arbetet för att motverka hemlöshet är långsiktigt och behöver anpassas till olika målgrupper. Programmet ger också ett bra stöd i det konkreta arbetet riktat till särskilda målgrupper, exempelvis äldre, barnfamiljer, personer som skrivs ut från slutenvård och personer med beroende och/eller allvarlig psykisk ohälsa. Det är bra att avsnittet om uppföljning av programmet innehåller kartläggningar där basår preciserats, vilket underlättar för uppföljning av programmet. Målen är också formulerade för att adressera olika hemlöshetsituationer. Programmet framhåller att det fortsatt behövs mycket kunskapsutveckling på området.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning

Avdelningen för individ- och familjestöd

Björkhagsplan 6
Box 5117
121 17 Johanneshov
Växel 08-508 150 00
Fax 08-508 15 099
skarpnack@stockholm.se
stockholm.se

Förvaltningen ser särskilt positivt på att barnrättsperspektivet framhålls i avsnittet ”Vägledande principer i arbetet med barnfamiljer som lever i eller riskerar att hamna i osäkra boendeförhållanden”. Programmet tar senare upp vikten av att, med

vårdnadshavares samtycke, ge information till och prata med barn om familjens situation, samt hur detta tas med i socialtjänstens dokumentation och planering av insatser. Detta är metodutveckling som förvaltningen arbetar med och ser fram emot att fortsatt bidra med i staden. Förvaltningen föreslår att barnets rätt till information och att få uttrycka sina åsikter om bostadssituationen konkretiseras närmare i programmet som en åtgärd under strategi 2.

Maria Mathiasson Laxvik
Stadsdelsdirektör

Hanna Jakhammer
Avdelningschef

Bilagor

1. Stockholms stads program för att motverka hemlöshet 2020-2025
2. Socialförvaltningens tjänsteutlåtande

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning

Avdelningen för individ- och familjestöd

Björkhagsplan 6
Box 5117
121 17 Johanneshov
Växel 08-508 150 00
Fax 08-508 15 099
skarpnack@stockholm.se
stockholm.se

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Maria Mathiasson Laxvik, Stadsdelsdirektör	2020-08-12
Hanna Jakhammer, Avdelningschef	2020-08-12